

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők ugy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési penzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

A gazdasági munka Erdélyben. Váradytól.

Levél a szerkesztőhöz. Dezső Miklóstól.

A legkönnyebb fanemesítés. Szász Lajostól.

Szakirodalom.

A kertészet általános kézikönyve.

Vegyes közlemények.

Személyi hír (Sz. Szakáts Péter). A vetések állása Erdélyben. Rózsakiállítás Kolozsvárt. A szalastakarmányok tápláló értéke. A lovak náthája

Nyiltér.

Piaczi értesítő.

A gazdasági munka Erdélyben.

A természet, munka és a tőke azon tényezők, melyeknek nélkülözhetetlen együttműködése a mezőgazdasági termelést lehetővé teszi. S ezen tényezők közül a munka az, melynek észszerű alkalmazásával a természetet céljaink elérésére felhasználjuk; a munka az mellyel a tőkét gyümölcsözővé tehetjük.

A munka a mezőgazdaság szolgálatában háromféle alakban szerepel, még pedig, mint gépmunka, állati munka és kézi munka. Mellőzve ez uttal a két előbbit, foglalkozunk kissé bővebben a kézi munkával s annak alkalmazási viszonyaival Erdélyben.

Gazdasági gépeink korlátotabb mérvű elterjedése és a népességi viszonyokból kifolyólag Erdélyben a kézi munkának igen nagy szerep jut. Legáltalánosabban, mint napszámosmunka nyer alkalmazást, a hol a munkás egy napon át bizonyos díjért munkát végez. A kézi munka ezen alkalmazásának igen nagy hátrányai, hogy a munkást akár a minőség, akár a mennyiség tekintetében semmi érdek sem köti a munkához; neki az teljesen mindegy, hogy miképpen és mennyit végez s csak azt várja, hogy a nap elteljen, mellyel egy napi munkabért szerzett. Egyetlen előnye abban áll, hogy oly munkáknál is alkalmazható, melyeknek kivitele sok aprólékossággal jár.

A kézi munka alkalmazásának egy másik neve a részes munka, a hol a munkás egy bizonyos termény körül végzett munkájáért az illető termény bizonyos hányadát kapja munkabér fejében. Pl. a kukoricza részes művelésénél a termés harmad része. Ilyen alkalmazásban a munkást saját érdeke kényszeríti a munkát a legnagyobb szorgalom kifejtésével s minőségileg is kifogástalanul végezni, ettől függően minősége a termény azon hányadának, mely munkabér fejében őt megilleti s ennél fogva a munkaadó és munkás érdekei azonosak lévén, a kézi munka ezen alkalmazási módja a legelőnyösebb és a legmegfelelőbbnek tartható.

Harmadik neve a kézi munkának a szakmáymunka, a hol a munkás egy bizonyos munka-egység végzéseért kialakított díjegyiséget kap munkabérül. Pl. egy hold buza aratási munkájáért, árok ásás, kerítésfonásért ölenként.

Itt a munkás a munkaadóval szintén érdekközösségbe vonatik, de csakis a munka mennyiségét illetőleg, míg a minőség tekintetében felügyeletet igényel s épen ez okból a részes munkánál kevésbé előnyös; a napszámosmunkánál azonban határozottan előbbre helyezendő. Alkalmazható oly munkáknál is, ahol a részes munka a dolog természeténél fogva nem kivihető.

Az eddig elmondottakból önként következik, hogy a gazda céljainak a kézi munka azon alkalmazási módja a legmegfelelőbb, legkedvezőbb és a legolcsóbb, a hol a gazda és munkás érdekei azonosulnak. Ezen érdekközösséget teljesebb mérvben a részes munkánál találjuk fel, miért is ennek kell adnunk az elsőséget; a szakmáymunkát a második hely illeli meg, míg a napszámosmunka, mint a hol a munkás és munkaadó érdekei ellenkező természetűek és így határozottan a legelőnytelenebb és legdrágább csakis utolsó helyen említhető.

A kézi munkára tett kiadás minden gazdasági üzlet mérlegének teherlapján jelentékeny tételekkel szerepel s épen ezért minden helyesen gondolkozó gazdának saját jól felfogott érdekében foglalkoznia kell ezen ügygel, mint olyannal, mely a gazdaság jövedelmezőségére érzékeny befolyással bírhat. Mérlegelni kell, hogy a kézi munka meglevő alkalmazási módja nem lenne-e egy előnyösebb, célirányosabb és olcsóbbal felcserélhető, mellyel üzlete kiadásait jelentékenyen alászállíthatná.

Erdélyben legáltalánosabban a napszámosokkal való munkáltatás van elterjedve s több vidéken a gazdaság minden munkáját, még az aratás is napszámosok végzik, legfeljebb a kukoricza művelésénél alkalmaznak részeseket, míg a szakmáymunka csak nagy ritkán fellelhető.

Azt tartják sokan, hogy Erdély legtöbb vidékén munkáskéz bőven van, a napszámosok bére még aratás idején sem emelkedik magasabbra 40–50 krajczárnál és így nincs ok a kézi munka alkalmazási módjának megváltoztatására.

Ezzel szemben bátor vagyok azon állítást kockáztatni, hogy a fennebbiek dacára a napszámosok által végzett munka sokkal drágább, mintha azt részes, vagy szakmáymunkások végezték volna. Részletezzük csak kissé a tárgyat.

Napszámosok alkalmazása állandó felügyeletet kíván, tehát felügyelőket, bírókat kell tartani, kik a munkásokat beszerzik, munkába állítják, felügyelnek a munka végzésének mikéntjére s feladatuk embereiket munkára szorítani. Ismerek Erdélyben egy néhány 800–1000 holdas gazdaságot, melyekben 2–3 felügyelő, vagyis bíró van, mint évi cseléd alkalmazva, sőt a nyári munkaidőben az erdő- és mező-örököt is fel kell használniok felügyelők gyanánt, kik ezen külön szolgálatukért, külön díjazásban részesülnek, holott a részes és szakmáymunka behozatalával egy értelmes bíró, egy ilyen em-

lített terjedelmű birtokon a legtöbb esetben elláthatná a végzendőket és így egy, esetleg két felügyelő évi bére megtakarítható volna, mely már magában véve nem megvetendő összeggel apaszthatná kiadásainkat. Ehhez számítsuk most már azon körülményt is, hogy egy nem kellő eréllyel bíró, vagy kötelességét nem elég lelkiismerettel teljesítő felügyelő mellett, igen sok esetben 20 napszámos csak annyit végez, a mennyit 15 is elvégezhetett volna, tehát 5 munkás napi bére, mint haszontalan kiadás terheli gazdasági üzletünket.

A királyhágóntuli részekben a gazdaság minden munkáját részes és szakmáymunkások végzik, legfeljebb oly esetben alkalmaznak napszámost, a hol az elkerülhetetlen. Innen van az, hogy egy 5–600 cat. holdas gazdaságban bíró, vagy mint ott nevezik „gazdát“ ritka esetben találunk; 1500–2000 cat. hold kiterjedésű nagybirtokon a gazdatiszt egy értelmes gazda segítségével könnyen végzi az összes felügyeletet és ellenőrzést, mely csakis a munka végzésének mikéntjére kell hogy kiterjedjen.

Igen nagy előnye a szakmáym- és részes munkának az, hogy például az aratásra a kellő számú munkásokat, szerződésileg, előre biztosíthatjuk és így elkerülhetjük azon, sok esetben érzékeny kárral járó eshetőséget, hogy az időjárás kedvezőtlenessége folytán beállott munkatorlódás miatt, nem találunk kellő számban napszámosokat, mely esetben, ha terményeinknek idejekorán való letakaríthatását nem akarjuk kockáztatni, túlfizetéssel vagyunk kénytelenek magunkon segíteni.

Azt is tudja minden gazda, hogy sok esetben napszámosainkat nem bírjuk kellően kihasználni. Igy pl. egyik területen bevégezvén a munkát napközben, másik területre kell munkásainkat átküldeni s a mennyi időt igényel a másik területre érkezés és munkába állás, épen annyi a munkaveszteség; vagy, ha egy futó eső pár órára megzavarja a munkát, ezen idő alatt a munkás nem dolgozik, de azért teljes napibért kell fizetnünk; — oly kiadások, melyek részes vagy szakmáymunkánál nem fordulnak elő.

Tegyünk már most egy kis számítást arra nézve, mennyibe kerül pl. egy cat. hold buzának learatása napszámosokkal, föltéve, hogy nem sarlóval, hanem kaszával vágják a buzát, mely előnyös aratási mód Erdélyben is örvendetes módon kezdett tért hódítani. Ugy hiszem a valóságtól nem térünk el, ha azt állítjuk, hogy egy cat. hold buza levágása, kévékbe kötése, kalangyába rakása, az elmaradt és összegereblyélt kalászok felgyűjtése 6–10 napszámosmunkást igényel; felerészben férfi, felerészben női munkást számítva, a napi bért pedig férfinnál 60 kr., nőnél 50 kr.-ban állapítva meg, mely összegben, a legtöbb gazdaságban szokásos napi kenyér és ital adag is, be van foglalva. Ezek szerint egy cat. hold buza aratási munkája 3–5 frtba kerül. Oly úr, melynél a Királyhágón tul, a munkáskézben szegény

Az időt a szemzéshez jó megválogatni. Legezészerűbb reggeltől délig szemezni, mivel a fa több nedvességgel bír. Jó eső után pedig ezészerűbb a délutáni szemzés, mert ekkor a tulságos nedvben nem fullad meg a szem, kivált a csontárfélék. Hajtó szemre szemezhetünk télen szedett oltóvesszőkről fával kimetszett szemekkel, míhelyt az alanyok kileveleztek és héjuk hámlik, egész június végéig. Az oltóvesszőket hűvös helyen egészen ideig eltarthatjuk használatos állapotban.

2. Julius elejétől alvó szemre szemezhetünk szeptember végéig, a kellőleg megérett nemes új hajtásokról vett szemekkel, azon czéllal, hogy az alanya illesztett szemek, csak a következő év tavaszán hajtának ki. Ez eljárását a fanemesítésnek alvó szemzésnek nevezzük.

Száraz időjárásakor a körtét júliusban be kell végeznünk. Almak, szilvak szemzését augusztusra hagyhatjuk. Cseresznyét, őszi barackot szeptember végéig szemezhetünk, csak-hogy kora fagy ne álljon be, mely megölné az alannyal kellőleg össze nem forrt szemeket.

A szilva, barack, meggy és cseresznye-műtetet lehet kiváló sikerrel végezni száraz időjárásakor vagy eső utáni meleg délutánokon. Kajszi-, őszi barack és szilvát, télen szedett vesszőkről, kevés eredménnyel szaporíthatni.

A szemek lekötéséhez használni lehet vastag gyapot- vagy hárász-fonalat, akár a közelebb használatba vett jutét, vagy mint némelyek nem helyesen nevezni szokták: japáni hársat, mely a szőlő zöldbeni oltásánál is hasznos szolgálatot tesz és jutányos árban kapható a Tauffer-féle kereskedésben.

Kolozsvárt, 1891. május hó.

Szász Lajos.

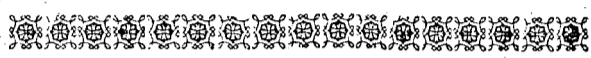

Szakirodalom.

Könyvismertetés.

— A kertészet általános kézikönyve. Utasítás a kertészet minden ágában, az összes honyhakerti termények, gyümölcsfajok, a legszebb kerti, üvegházi és szobai virágok tenyészésére, valamint kertek berendezésére vonatkozólag, kertészek, kertkedvelők és mezőgazdák stb. számára. Irta Jäger H., a negyedik bővített kiadás után fordította és a hazai viszonyokra alkalmazta Benes János, az országos magyar kertészeti egyesület szerkesztő-titkára. — Teljesen igaza van a nevezett mű magyarra átültetőjének, midőn előszavában azt állítja, hogy a szakkönyv értékét és hasznavehetőségét semmi sem fejezheti ki jobban annak kelendőségénél. Jäger H. Általános Kertészkönyvének sokoldalu használhatóságát sem bizonyíthatná semmi jobban annál, hogy második magyar kiadást kellett belőle rendezni. Ez új kiadás a német eredetinek tetemesen bővített s a kertészet legújabb haladásának megfelelően átdolgozott negyedik kiadása után a hazai viszonyoknak pontos figyelembe vételével készült s két főrésze oszlik. Az első rész magában foglalja a kertmivelés minden ágára kiterjedő általános alapismereteket, szól a növények életének s növekedésének feltételeiről, továbbá az égalj, fekvés, talaj, trágya és trágyázásról s a kertészeti eszközökről. — Részletesen ismerteti a növények betegségeit, ellenségeit és ezek ellenszereit. Ebben az első részben találjuk a növények tenyésztésének és szaporításának, a talaj helyes mívelésének és ápolásának ismertetését, a növényházak építése, berendezése és gondozása körüli tudnivalókat, végül a kerteknek készítéséről és megvalósításáról, valamint a kertészeti könyvvitelről szóló fejezeteket. A mű második része a haszon- és díszkertészetéről szól; s míg egyrészt a haszonkertészet, a zöldségtermelés és gyümölcsfajonyesztés minden ágát felkérli, másrészt a díszkertészeti rész a dísz- és tájkeretek berendezését, a virágtenyésztés minden

ágát s a díszkerék nevelését tárgyalja kimerítően; szóval oly munka kínálkozik e műben mindazoknak, a kik a kertészettel akár általában, akár részeivel foglalkoznak, mely az e téren elért tudományos, művészeti, ipari stb. vívmányok felhasználásával a kertészet legapróbb teendőire kiterjedve, egyrészt mindenkor használható útmutatóul, másrészt a kevésbé avatottoknak megbízható vezérfonalul fog szolgálni. A mi pedig a mű nyelvezetét illeti, az a mellett, hogy könnyen érthető és folyékony, egyttal irodalmi színvonalon áll, a mi szintén kiváló előnye e műnek; kiállításra teljesen megfelel kiadójának, az Atheneum részvénytársulat ismert jó hírnevének. Midőn még megemlítjük, hogy 692 oldalra terjedő művet 253 ábra díszíti, úgy hisszük, hogy méltán felhívhatjuk rá nemcsak a kertészek, hanem minden kertészettel foglalkozók figyelmét. Ára igen diszes vászonkötésben 4 frt.

Vegyes közlemények.

— Személyi hír. Lapunk szerkesztő-kiadója s az erdélyi gazdasági egyesület titkára Sz. Szakáts Péter, a mult évben Bécsben Ő Felsege a király védnöksége alatt tartott általános mező- és erdőgazdasági kiállításon, a nyitra-megyei gazdasági egyesület megbízásából, mint akkor annak titkára, még Ő Felsege legmagasabb figyelmét és elismerését is magára vont, gyönyörűen sikerült megyei collectív kiállítást rendezvén; ez által tanúsított buzgó és sikeres közreműködéséért, díszoklevéllel lett kitüntetve.

— A vetések állása Erdélyben a mult heti hivatalos jelentések szerint következő: A buza a közelebbi enyhe esők jótékony hatása alatt új életre kelt, azonban több helyen a javulás már csak kis mérvű lehet. A minőség általában középnek és gyenge-középnek jelezhető; Csik-, Fogaras- és Háromszék-megyék egyes járásában — kielégítő. A rozs többnyire vékony száru s ritka; kalászát nagyobbreszt már kihányta, ez azonban sok kívánni valót hagy fenn. Kedvező időjárás mellett sem lehet irányában nagyobb reményeket táplálni. Az árpa több megyében kielégítő. A zab üde zöld színt öltött s gyorsabb fejlődésnek indult az esők után; általában jó középnek mondható. A törlőbuza kelése elég jó s fejlődése kielégítő, kivéve Maros-Torda vármegye felső-marosi járását, hol rosszul kelt. A hűvelyes és kerti vete-mények elég jól keltek s az esők után jobban is fejlődnek, de a szárazság nyomai több helyen nagyon meglátszanak rajtuk. A mesterséges takarmányfélék közül a luczernát és herét a hosszas szárazság annyira megviselte, hogy az azutáni esők hatása alatt is csak keveset javulhattak. A régebbi luczernások sok helyt megritkultak, néhol ki is pusztultak. A rétek közül a mélyebb fekvésűek — kedvező időjárás mellett a késő fejlődést még helyre pótolhatják, azonban az emelkedettebb helyek, kedvező időjárás mellett is, már kevés takarmányt fognak nyújthatni. A legelők lassan gyarapodnak. A szőlő — bár néhol, mint Torda-Aranyos és Udvarhely-megyékben hátramaradottnak látszik, mindamellett általában elég jó reménnyel biztat. Ugyanezt mondhatjuk a gyümölcsfákról is.

— Rózsakiállítás. Lapunk mult heti számában hoztuk volt a Kolozsvárt f. hó június 11—14-én tartandó III-ik rózsakiállítás programját és az ott kiállítható rózsafajok és tárgyak sorozatát. E kiállításra, mely minden tekintetben sikerültnek ígérkezik, újból felhívjuk olvasóink figyelmét. A siker érdekében a választmány — gr. Schweinitz Gyuláné elnöklete alatt — mindent elkövet. A kiállítás elnökül gr. Bély Ferencz német nyerto meg; alelnökül Apátiné, dr. Brandt né, Dávid Antalné és gr. Kornis Berta urasszonyok fognak szerepelni, továbbá gr. Bély Ákos főispán, Dondon Olivér, Hrstie Péter századosok és dr. Rózsahogyi Aladár urak. A működő titkárság tisztót Szentgyörgyi Lajos buzgóságára bizták. Ez előkelő

tisztikának eddigi ténykedése is már biztos garantiát nyújt arra nézve, hogy e kiállítás minden tekintetben kielégítse a közönség váromlását. A kiállítással kapcsolatosan tánczczaal egybekötött rózsaszünnepélyt is tartanak, mely a kiállításnak méltó befejezése lesz.

— A szálastakarmányok tápláló értéke a kaszálás idejétől függ első sorban. Erre nézve meggyőző példát a következő számok szolgáltatnak, melyekből kitünik, hogy a legértékesebb tápláló anyagból, a fehérjéből, annál több van a szálastakarmányban — a jelen esetben a here-fükeverékben — minél korábban lett ez kaszálva; a nehezen emészthető farostból pedig ellenkezőleg annál kevesebb. Pontos vegyelemzés szerint volt ugyanis

	emészthető	fehérje	farost
a május 14-én kaszált próbában	3·91 ^o	2·45 ^o	3·62 ^o
a " 31-én "	2·68 "	2·45 "	5·88 "
a június 14-én "	2·45 "	2·45 "	9·55 "
a " 30-án "	2·45 "		

A mostani kaszálási időben jó lesz ezekre az adatokra visszaemlékezni s mielőbb megszüntetni azon — sok vidéken még szeltében fennálló rossz szokást, hogy a rétek termését addig hagyják lábán, a míg majdnem teljesen elszáradt. Az ilyen szána tápláló anyagokban rendkívül szegény s így könnyen megérthető, hogy miért nem gyarapodnak az ilyenek rá-godó állatok.

— A lovak náthája. A meghülésnek rondes következménye a nátha és az ellen az orvosság nem szokott használni. Segít azonban az állatok kellő gondozása. Úgyjeljünk arra, hogy állataink újra meg ne hűljönek, fel ne izgattassanak, szóval óvjuk őket minden olyantól, miáltal újra náthát kaphatnának. A kellő gondozás mellett azután a természet rendesen segíteni szokott. Ha az állatok köhögnék is, akkor nyáron zöldtakarmányt, télen pedig repát adjunk nekik. E célra a sárgarépa a legjobb, de jó a fehér répa is. Sokan ilyenkor néhány darab sült almát is szoktak naponta háromszor lovaiknak adagolni, a mi a köhögést igen mérsékli.

NYILTTÉR. *)

Szives tudomásul!

5% Magyar papírjáradéknak

ez év

Június hó 1-én

esedékes szelvényeit

mai naptól fogva

DIJMENTESEN

beváltja,

REGALE-UTALVÁNYOKAT

illetve

KÖTVÉN YEKET

az esedékes kamatok külön megterítésével

teljesen a hivatalos árfolyam

jegyzés szerint fizeti

FOLLY VICTOR

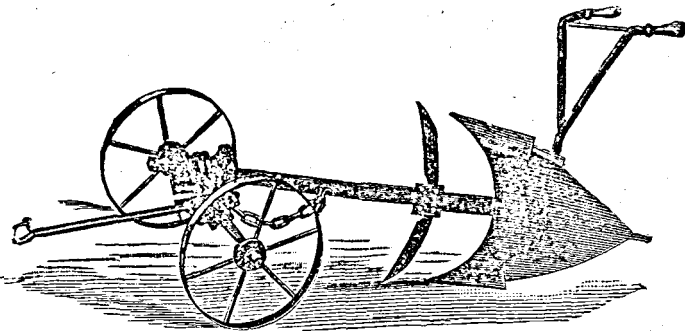
18 (2-32.)

bank- és pénzváltó-üzlete

KOLOZSVÁRT.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelős-séget a szerk

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ékéje.

(7.) **SIMONFFY ISTVÁN** (20 - 52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntőéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavitásra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiból, nevezetesen egyes, kettős és három borozdás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használható-ágáért felelősséget vállal Arjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (21—52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1-30
300 „ „ „ „ —85
150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlőszeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kiténtve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításokon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításán arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Módszerem az 1887-ki párisi kiállításon az arany éremmel lett kiténtve.

A CSIPERKE-GOMBA (champignon) tenyésztésének gyakorlati módszere.

Irta Petriny Sándor gyak. gombatenyésztő. — Szerző kiadása.

Kapható: Budapest, IV., Múzeum-körút 35. — Ára 1 forint.

Bevezetés, Leveles gombák, A csiperke-ke-ágyak száraz léczitromból és meleg szervezése, A csiperke képződése és szá-trágyából, Csiperketenyésztés dinnye- és porodása. ugorkaágyakban, Száritott tehéntrágya alkalmazása csiperketenyésztéshez. Kül-
A csiperke-ágyak elkészítése. lönböző anyagok felhasználása és a sa-
A trágya és annak előkészítése, Csi- létrom alkalmazása, Timárcser alkalma-
csiperke-ágyak földalatti helyiségekben, Csi- zása, Csiperketenyésztés növényházakban,
csiperke-ágyak ellátása c irával, A takaró- fűtött helyiségekben, szobákban stb, istál-
anyag és víz, A gombacsira előáll tásának lóban, dr. Labourette módorában, A csi-
módjai. perkek szedése, b tegségek, ellenségei,
eltartása, elkészítésének módjai.

Különböző módszerek csiperke-ágyak készítésére.

Csiperketenyésztés szabadban, Csiper-

51. (4—8.)

Regaleváltság-kötvényeket,

15. illetőleg (17—20.)

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

Legjobbnek bizonyult, legolcsóbb fabevonó BARTHEL eredeti

CARBOLINEUMA

Sokáig megóv: palántákat, sövényeket, zsindefüdeleket, kocsikat, kerti és gazdasági eszközöket stb. rothadástól, gombáktól és rovaroktól; azoknak csinos barna szint kölcsönöz és 3—4-szeres tartósságot ad. Prospect. szab. 5 kiló postán 1 frt 50 kr; 100 kiló 16 frt Bécsből. — Minőségben felülmúlhatatlan.

A házi gombák pusztítására lakószobákban cs. és kir szabadalmazott.

ANTIMERULION.

10 évi felelősség mellett, szagmentes, a fát tűz ellen védi.

5 kiló postán 1 frt 80, 100 kiló 30 frt Bécsből.

Továbbá legutányosabban szolgál: vasmázzal, fedélpapírral, szabadalmazott sűrű kátránnyal, köröm- és bőrszírral stb

MICH. BARTHEL et COMP., Bécs, X., Keplergasse 20.

49. (3—10.)

(Alapított 1781.)

Alapított 1858-ban.

Ő cs. és kir. fensége József fő-herceg udv szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és érczöntőéje Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet.

KUTAKBAN

és mindennemű

szivattyukban, tüzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

telállítására.

25. Elvállal (15—30.)

teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern-technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

minden viziművi munka

gyors és pontos kivitelére Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!

Előfizetési felhívás

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET IRODALMI SZAKOSZTÁLYA KÖNYV-KIADÓ VÁLLALATA

IV-İK ÉVFOLYAMÁNAK 4. FÜZETÉRE.

1. „Baromfi tenyésztés“, írja Gáspár József, gazd. segéd;
2. „Csikó nevelés“, írja Czajlik István, gazd. intéző;
3. „A csalamádé termelése és bevermelése“, írja Cserháti Sándor, gazd. akadémiái tanár;
4. „Dohánytermelés“, írja Vörös Sándor, gazd. tanintézeti igazgató.

E füzetek lehetőleg a fenti sorrendben, f. év május havától kezdve, 2—3 havi időközökben fognak megjelenni. Terjedelmük 2—3 ív lesz, a szükség szerint képekkel ellátva és olyan modorban fogják tárgyat előadni, hogy mindenki — még a legegyszerűbb gazda is — okulhasson belőlük.

A négy füzet (= 1 példány) előfizetési ára csak 80 krajczár.

A füzetek könyvkereskedői úton egyelőre nem kaphatók s árak nagyobb leend.

A III-ik évfolyam négy füzetével (1. „Az építkező gazda Utasítás ló-, szarvasmarha-, juh-istállók és sertés-ólak építésére“, írta Domokos Antal. 2. „A kukorica mivéléséről“, írta Ruisz Gyula. 3. „A gazdát érdeklő néhány káros és hasznos állatról“, írta dr. Szaniszló Albert. 4. „A házi kert“, írta Ritter Gusztáv) is szolgálhatunk még; a négy füzet ára együtt rendelve 1 frt 20 krajczár. Külön csak az 1-ső és 4-ik füzetet adhatjuk; egyiknek és a másikkal is 40 krajczár az ára.

Pénzküldeményeket kérjük „Erdélyi gazd. egylet könyvkiadó vállalata Kolozsvár, kisegítő pénztár“ czim alatt postára tenni.

A füzetek könyvkereskedő közvetítésével is megrendelhetők.

47 3 - x AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KÖNYVKIADÓ VÁLLALATA.

Új, kipróbált hernyóirtó lámpa.

Gyümölcsstermelőknek a tavaszi hernyóirtás véghezvitelére a legcélszerűbben alkalmazható 59. (2—3.)

hernyóirtó-lámpáimat

ajánlom. Jó vagy szeles időben egyformán lehet használni. Lángja nagy, hatása biztos. Az összegyűlt hernyócsomókat teljesen kipusztítja. Óvatosan használva, a fának semmit sem árt. Kapható Mátó Mihály épület- és műbádogosnál Kolozsvárt, belközéputca végén.

MAGYAR-FRANCZIA

biztosító részvény-társaság Budapesten.

ALAPÍTVA 1879-BEN.

Kezességi tőke 6.574,762 forint osztrák ért.

Egy évi díjbevétel 5 millió frton felül. A társaság fennállása óta kifizetett kártérítések 51 millió frt.

Elnök

Nagyméltóságu **Beniczky Ferencz** ur,
Pestmegye főispánja sat.

Igazgató

Ferenchich Vilmos.

Tűzbiztosítás.

Tűzkárok ellen biztosít: házakat, gyárakat, butorokat, áruraktárakat, mezőgazdasági terményeket, berendezéseket és egyéb ingóságokat.

Különös figyelmet érdemel az általunk gyakorlatba hozott **mezőgazdasági átalánybiztosítás**, mely a legkényelmesebb és a díjak olcsóságánál fogva egyuttal a legjutányosabb módozata a biztosításnak, melyet a nagy- és közép-birtokok nagy előnnyel alkalmazhatnak

Jégkár elleni biztosítás.

Nagy fontossággal bír a mezőgazdára nézve a társaság azon reformja, miszerint a díj-kár nem léteben csak részben és csak nagyobb kár esetén fizetendő be teljesen; továbbá nem a változó piaci ár, hanem a biztosítás megkötésekor előre meghatározott egység-ár szerint téríti meg a károkat. Aratási költségek csupán csak teljes károknál hozatnak levonásba.

Baleset elleni biztosítás.

Egyénenként vagy csoportonként, halál, munkaképtelenség vagy ideiglenes keresetkésztelenség esetére.

Példa: Egy kereskedő, hivatalnok, ügyvéd, lelkész, művész stb. évi 5 frt díjfizetés mellett biztosíthat 4000 forintot azon esetre, ha őt hivatala teljesítésében vagy azon kívül, otthon vagy utazás közben, szárazon vagy vizen, vasuton vagy hajón, járás, lovaglás vagy kocsizás közben valamely véletlen baleset éri, mely a biztosított halálát vagy mulékony keresetkésztelenségét vonja maga után.

Legjutányosabb díjak. — Legkedvezőbb feltételek.

ÉLETBIZTOSÍTÁS

10 krajczár heti díjjal.

Ezen biztosítással az anyagilag kevésbé tehetősegyének — kisebb hivatalnok, kisiparos, munkás stb. — mód nyújtatik családjára, esetleg saját maga részére csekély befizetéssel bizonyos összeget biztosítani, mely üdvös biztosítási intézmény külföldön milliónyi ember által vétetik igénybe — Ime egy biztosítási példa: Egy 30 éves egyén **10 krajczár heti díjért biztosíthat halála esetére 158 forintot**, vagy 65-ik korévének betöltésekor saját magának fizetendő 134 forintot. A kötvények háboru esetén is érvényesek.

ÉLETBIZTOSÍTÁS.

Halálesetre vagy életbeni elérés esetére, tőkét, járadékot, nyugdíjat biztosít, nyereség-részesítéssel a közkedveltségnek örvendő kisorsolás útján. Példa: egy 30 éves egyén fizet **1000 forint biztosított tőke után**, mely halála esetében azonnal kifizetetik, évente **21 frt 40 kr. díjat**; ha pedig a biztosított tőkét 60-ik koréve betöltésekor a biztosított fél maga kívánja felvenni, akkor 20 frt évi díj fizetendő.

Bármily irányban felvilágosításokkal szívesen szolgál

Az erdélyrészi vezérügynökség Kolozsvárt
bel-monostorutca 12. sz., I. emelet.